

**ФОНАСТЫЛІСТЫЧНЫ АНАЛІЗ
ВУСНАГА ЗАБАЎЛЯЛЬНАГА МАЎЛЕННЯ
(НА МАТЭРЫЯЛЕ АЎДЫАЗАПСАЎ РАДЫЁПЕРАДАЧЫ
“ВАКОЛ ГАДЗІННІКА”)**

У сучаснай лінгвістыцы адным з найбольш складаных і актуальных з’яўляецца пытанне аб функцыянаванні фонастылістычных адзінак (фонастылем) і вылучэнні на іх аснове фонастыляў вуснага маўлення і іх падстыляў. Даследаванне іх камунікатыўнай прыроды патрабуе не толькі апісання спосабаў ужывання і артыкуляцыйна-акустычных уласцівасцей асобных гукаў і складоў, але і разгляду таго, як гэтыя адзінкі выступаюць у рэальным маўленні. Паводле Н.І. Партновой, “перанос акцэнта ў вызначэнні мовы як “сродку зносін” прымушае па-новаму ўбачыць цэлы шэраг фактаў, сапраўдная інтэрпрэтацыя якіх робіцца магчымай толькі з улікам пазалінгвістычных умоў камунікацыі” [5, с. 5].

Вылучэнне фонастыляў і іх падстыляў адбываецца на падставе аналізу функцыянавання трох тыпаў фонастылем у розных жанрах маўлення: урачыстым, інфармацыйным, рэкламным, забаўляльным, навуковым, канфесійным, сацыяльна-побытавым, гратуляцыйным, этыкетна-педагагічным і папулярна-асветніцкім. Фонастылістычныя адзінкі і іх дыферэнцыяльныя прыкметы характарызуюцца ўзаемасувяззю і ўзаемазалежнасцю.

Прагназаванне накіраванасці і вынікаў змен у мове абапіраецца на статыстычныя дадзеныя, на што звярталі ўвагу беларускія даследчыкі Л.Ц. Выгонная, В.І. Шчарбакова, А.В. Чэусаў, А.І. Падлужны, І.Р. Бурлыка, Г.В. Лосік [3, 4, 6]. Намі былі прааналізаваны дыферэнцыяльныя прыкметы вымаўленчай, камунікатыўнай і вылучальнай фонастылемы: тэмп маўлення, асаблівасці сінтагматычнага падзелу, асаблівасці паўзацыі, частата асноўнага тону (ЧАТ), гучнасць маўлення, яго якасць, ноты маўлення, на якія падзяляецца танічны гукарад, колькасць гукаў, вымаўленых за секунду; інтанацыйныя пікі ўздыму і спаду, колькасць сэмплаў (сінтэзаваных адзінак вуснага маўлення), якія фіксуюць гэтыя пікі; максімальная і мінімальная гучнасць маўлення, працягласць найдаўжэйшай і найкарацейшай фразы. Усе назіранні над частотнымі кампанентамі гука былі праведзены пры дапамозе сістэм камп’ютэрнага аналізу вуснага маўлення “Sonic Foundry Sound Forge 4.5a”, “Sonic Foundry Sound Forge 6.0” і “Cool Edit 2000”.

Вынікі даследавання засведчылі, што асноўнай дыферэнцыяльнай прыкметай фонастылістычнай адзінкі з’яўляецца хуткасць маўлення,

ад якой залежаць іншыя прыкметы вымаўленчай, камунікатыўнай і вылучальнай фонастылемы. Павелічэнне тэмпу ў розных жанрах маўлення па-рознаму ўплывае на аналізаваныя характарыстыкі маўлення.

Тэмп уплывае на такія характарыстыкі маўлення, як ЧАТ, гучнасць, ноты маўлення, сінтагматычны падзел, інтанацыйны малюнак, а таксама якасць вымаўлення. Таму пры вылучэнні фонастыляў мы лічым патрэбным прытрымлівацца класіфікацыі, прапанаванай Л.Л. Буланіным. Даследчык вылучыў на аснове тэмпу маўлення наступныя стылі: поўны, нейтральны і гутарковы [2].

Хуткасць маўлення непасрэдным чынам уплывае на названыя фонастылі. Пры даследаванні тэмпу рускага маўлення Б.А. Бенядзіктаў размяркоўвае тэмп наступным чынам: "...у межах 75 (нізкі тэмп) – 100 (сярэдні) – 130 (высокі тэмп) слоў/мін." [1, с. 6-7].

Мы вылучаем наступныя тэмпы маўлення: запаволены (78-88 слоў/мін.), сярэдні (99-116 слоў/мін.), паскораны (116-133 словы/мін.), хуткі (139-166 слоў/мін.). Пры гэтым улічваецца не толькі хуткасць і якасць маўлення, але і ступень яго афіцыйнасці, падрыхтаванасці, эмацыянальнасці моўцы, фонастылістычныя варыянты на ўзроўні фанетычнага слова і сінтагмы, а таксама адпаведнасць маўлення нормам сучаснай беларускай мовы.

Забаўляльнае маўленне характарызуецца спантаннасцю, адсутнасцю загадзя падрыхтаванага пісьмовага тэксту, наяўнасцю элементаў гутарковага маўлення. Пры аналізе забаўляльнага маўлення ўвага звярталася на разгорнутыя рэплікі дыялогаў вядучых радыёперадачы "Вакол гадзінніка", якія гучаць не менш за 20 секунд.

У названым тыпе маўлення сярэдня колькасць паўз за мінуту складае 39, у той час як у інфармацыйным маўленні яна дасягае 45, а ў рэкламным – 46. Колькасць паўз у інфармацыйным і рэкламным маўленні з'яўляецца значна большай, паколькі моўцы імкнуцца акцэнтаваць увагу слухачоў на пэўнай інфармацыі, вылучаючы яе большым уздымам тону і паўзамі.

У забаўляльным маўленні некаторыя словы лагічна акцэнтуюцца, перад імі ўзнікаюць кароткія паўзы, аднак у параўнанні з іншымі жанрамі маўлення (інфармацыйным, рэкламным) такія выпадкі не з'яўляюцца рэгулярнымі: 1) *Сяргей Макараэй / і Алег Карабец // у цік-так шо ў / "Вако"л / гадзі"нніка". //*; 2) *Не кажы слова / "нядзе"ля", / на календары ўсё роўна / будны дзень, // тым больш – / аўто"рак. /;* 3) *І ранішняя забаўлянка "Вакол гадзінніка" / абавязкова вам у гэтым / дапамо"жа. //*; 4) *Мы павінны гаварыць / пра сур'ё"знае, / але*

гаварыць / не сур'ёзна. /; 5) Націск трэба ставіць / на другі "м складзе: / Набелль. /; 6) А ці ёсць такая / фірменная гісторыя / ад Аляксандра Кашперова? /.

У забаўляльным маўленні пераважаюць кароткія граматычныя паўзы, якія ўжываюцца не толькі перад словамі з лагічным націскам, але і перад словамі лагічна неакцэнтаванымі як у сярэдзіне, так і ў канцы фразы: 1) Ага, / цудоўна. / Значыць, вас / надвор'е задавальняе. / Настрой, / я так чую па голасе, / цудоўны і / планаў, / мабыць, "громадзь", / як сказаў класік. /; 2) Напрыклад, / Марыя Складоўская-Кюры / першы раз атрымала прэмію як фізік, / а потым / як / хімік. /; 3) Таму што, / мабыць, / вакол гадзінніка бегваюць, / асабліва зранку. /; 4) Ну што ж, / мы развітваемся з вамі да / раніцы – / да 8 гадзін і 5 хвілін. /.

Вельмі рэдка ў забаўляльным маўленні сустракаюцца сярэднія па працягласці паўзы, што звязана найперш з непадрыхтаванасцю маўлення і з узнікненнем паўз хезітацыі, калі моўцы "падбіраюць" патрэбныя словы: 1) На заканчэнне / Аляксандр Барысавіч / засмяецца сваім фірменным голасам. //; 2) Дарэчы, / тэатр кінаакцёра, // вось ён асаблівы? /; 3) Згодна з легендай, / яго пасія, / дама сэрца, / так бы мовіць, / закахалася не ў яго", // не ў ге"нія інжынернай думкі, / уладальніка 355 патэнтаў на розныя там вынаходствы, // а ў матэма"тыка. //; 4) Мне здаецца, што тут / лідзіруюць мужчыны. //.

У некаторых выпадках у маўленні назіраюцца граматычныя нерэальныя паўзы, што можна растлумачыць хуткім тэмпам: 1) Ну, / будзем лічыць, ∞ што адчуваю. /; 2) І менавіта таму" / першыя нобелеўскія лаўрэаты з'явіліся / толькі ў 1901 годзе, / крыху больш за сто гадоў / таму. ∞ Вось так доўга чакалі. /; 3) А як яго завуць, ∞ адкажуць нашыя слухачы. /.

Найчасцей паўзацыя адпавядае сінтаксічнаму чляненню фраз: 1) Вось так / несур'ёзна пра сур'ёзны расклад дня / Пятра Сяргеевіча Хо"дзькі – / дырэктара нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі, / мы паспрабавалі расказаць. /; 2) А ведаеце, / шаноўны, / калі ўжо казаць пра несур'ёзнае, / пра жарты, / дык самы лепшы жарт той, / які адбыўся не з табой. /; 3) Я чуў, / што адзін ірландскі пісьменнік, / які атрымаў узнагароду, / даведаўся пра гэта / ледзь не праз тыдзень. /; 4) Яны знаёмяцца з тым, / каго ўбачаць увечары. /; 5) Ой, / Сяргей Віктаравіч, / мы не спыталі, / як дзень прайшоў! /.

Неафіцыйнасць маўлення праяўляецца пры пастаноўцы паўз у нехарактэрных пазіцыях: 1) Пётр Сяргеевіч, / а скажыце, калі ласка, / а чаму ў вас нарада па / выніках тыдня праводзіцца ў аўторак, / а не ў

панядзелак? /; 2) Таму лепш будзем з / вамі прытрымлівацца прывычнага націску. /; 3) Гэта вы, мабыць, пра / лаўрэатаў прэмій / кажашце. /; 4) Дзякуй вам, Рыта, за / ваш званок і / за правільны адказ. /; 5) А гэтага не атры "млівалася, таму што / сітуацыя была ну настолькі камічная. /.

Аб размоўным характары маўлення сведчыць і празмернае выкарыстанне паўз: 1) Мы жадаем, / каб ваш дзень / склаўся / ну добра. //; 2) Тым больш гэта ўжо, / калі / працоўны дзень скончыўся. /; 3) Ну што ж, / гадзіннік / вельмі сур'ёзна / падказвае нам, / што / пара / развітвацца. /; 4) Чакаем слухачоў у 18.40 і саступаем месца праграме, / якая расказвае пра сур'ёзнае / і / даволі / сур'ёзна. /; 5) Дарэчы, вось / вы сёння / дубліравалі /...

Акрамя названых асаблівасцей паўзацыі, забяўляльнае маўленне мае некаторыя іншыя характарыстыкі, звязаныя з неафіцыйнасцю маўлення, яго спантаннасцю. Да іх адносяцца:

1) наяўнасць паўз хезітацыі: 1) Гэта вас турбуе / э-э-э / праграма / "Вакол гадзінніка". /; 2) Я чуў, / э-э-э / што адзін ірландскі пісьменнік...; 3) ...названіце нам, калі ласка, / на тэлефоне: дзвесце / э-э-э / 2-395-845. /; 4) Ну не лічачы там / м-м-м / іншыя студыі. /; 5) м-м-м / а калі сур'ёзна? /;

2) залішняя працягласць галосных гукаў у самастойных і службовых словах без лагічнай акцэнтацыі: 1) Не кажы сл[о':]ва / "нядзеля" /...; 2) [в'э':]на другі, / як казалі бы спартсмены. /; 3) Н[у:] як жа? /; 4) ...[і:] адчуваюць сябе таксама сур'ёзнымі / людзьмі. /; 5) ...і пл[а':]наў, / мабыць, "громад'ё" /...; 6) [о:] / планаў вельмі шмат. /; 7) ...[а:] / скажыце, калі ласка /...; 8) Я не ведаю, як гэта ск[а:] [а':]ць. /; 9) Вось зараз, / [у:] красавіку, будзе 2 такія выстаўкі. /;

3) частыя паўторы слоў і выразаў: 1) Дык вось, / дык вось, / дык вось. /; 2) Лаўрэатам уручаюць, / уручаюць залаты медаль, / дыплом. /; 3) Я, / я думаю, / што ім няма калі здзіўляцца /...; 4) Хатняя жывёліна, / хатняя, да, / хатняя. /; 5) А, / дык гэта вы, / гэта вы? /; 6) Забыліся, / забыліся! /; 7) Так, Аляксандр Барысавіч, / шмат, / шмат прац у вас было ў кіно, / прац у тэатры /...;

4) выкарыстанне вусна-размоўнай лексікі: 1) Яны ўсе, відаць, / думалі, / што Нобель з глузду з'ехаў. /; 2) Іду ў заклад, / што на гэтым медалі Нобель так хітра ўсміхаецца. /; 3) Можна, ён / і сапраўды таго? / Як гэта больш далікатна сказаць? / З'ехаў з глузду? /; 4) Дарэжэнькі вы мой, / ну я так зразумеў, / што чалавек з ранку да вечара дубліраваў? /; 5) Усё чалавецтва яго ацаніла – / будзь здароў! /;

5) пабочныя канструкцыі: 1) *І тым не менш, / другое месца – таксама ганаровае, / а значыць, / давайце паставімся да сённяшняга дня / сур’ёзна. /;* 2) *Але, / шчыра кажучы, / Набе’леўская прэмія – / ну не гучыць! /;* 3) *Мабыць, / уяўляе сваю радню / пад час абвяшчэння тэстамэнт. /;* 4) *Згодна з легендай, / яго пасія, / дама сэрца, / так бы мовіць, / закахалася не ў яго...; 5) Вось, / можа быць, / воўк усё ж такі? /;* 6) *Кажуць, / воўка ногі кормяць. /;* 7) *Адпачываў, ведаеце, / у Грэцыі. /;*

б) устаўныя канструкцыі: 1) *А вось родныя Нобеля / пасля абвяшчэння апошняй волі геніяльнага Альфрэда Бернхарда / (які памёр, дарэчы, у 1896 годзе) / у Швецыі ўзняўся грандыёзны скандал. /;* 2) *Аказваецца, у шэраг дыцыплін і адпаведна навукоўцаў, / якія павінны быць / прэміраваныя, / Нобель / не ўключыў / (што б вы думалі?) / матэматыку, / ну і матэматыкаў / адпаведна. /;* 3) *Ну і тады ў якасці рэкламы / (я думаю, што творчы працэс тэатральны можна прарэкламаваць): / што ў гэтым сезоне / можна ад вас яшчэ чакаць? /;* 4) *Аляксандр Барысавіч, / а вы будзеце яшчэ больш радыя, / калі я вам паведамлю, / што / вось за некалькі гадзін / да нашай вячэрняй сустрэчы / нам / патэлефанавала слухачка / (якая, канешне, пачула вас раніцай) і сказала, што / Аляксандр Кашпераў – гэта мой, ну / самы любімы акцёр. /;*

7) далучальныя канструкцыі: 1) *Дык як жа вы збіраецеся сур’ёзна / ставіцца да / аўторка, / ды і яшчэ / дапамагаць у гэтым слухачам? /;* 2) *А мы замяшчаем гэты гадзіннік, / таму што і скажам колькі часу, / ну і яшчэ раскажам пра нашых герояў, / паразмаўляем з імі. /;* 3) *Ну 8 гадзін, / ужо ж даўно пара прачнуцца, тым больш што сонейка такое. /;*

8) плеаназія – збыткоўнасць моўных сродкаў пры выражэнні дзейніка: 1) *...сённяшні конкурс – / ён больш складаны...; 2) ...вось у музеі час – ён як бы / закансерваваны. /;* 3) *Дарэчы, тэатр кінаакцёра, // вось ён – асаблівы? /;* 4) *Вашыя ролі ў гэтым тэатры – / яны сапраўды цікавыя, / яны / яскравыя? /;* 5) *Акцёр Аляксандр Кашпераў – / ён можа сам сябе назваць / камедыйным акцёрам? //;*

9) частае ўжыванне часціц (сцвярдзальных, пыталых, пабудзальных, указальных) і эмацыянальных выклічнікаў: 1) *Ай-я-яй, калега, / ай-я-яй! /;* 2) *Ой, / ну столькі многа! /;* 3) *Ага, / даўно! /;* 4) *Ну як жа? /;* 5) *Угу. /;* 6) *Мы жадаем, / каб ваш дзень / склаўся / ну добра. //;* 7) *Ну, і што там з завяшчаннем далей? /;* 8) *Анекдот? / Ну-ну, давайце-давайце! /;* 9) *...я вам паведамлю, / што / вось за некалькі гадзін / да нашай вячэрняй сустрэчы /...; 10) Ну, але вось на*

прасторах былога Савецкага Саюза таксама / адбыліся гэтыя змены. /;

10) перапыненне маўлення, што звязана з яго перарываннем іншым суразмоўцам або са з'яўленнем іншай думкі: 1) – *Алег Сцяпанавіч, / мне здаецца, сваіх герояў павінны ведаць... – Так-так-так. /;* 2) *У яго такі непаўторны голас і / нешта там такое пра папугаяў, / што вы... – Ёсць-ёсць-ёсць. /;* 3) *Розныя сітуацыі проста бываюць у жыцці і, / калі гаварыць пра сітуацыі... А ў вас былі такія сітуацыі.../;* 4) *Дарэчы, вось / вы сёння / дубліравалі... Ой, / Сяргей Віктаравіч, / мы не спыталі, / як дзень прайшоў! /;*

11) полісіндэтан – празмернае выкарыстанне злучнікаў: 1) *Пётр Сяргеевіч, / а скажыце, калі ласка, / а чаму ў вас нарада па / выніках тыдня праводзіцца ў аўторак, / а не ў панядзелак? /;* 2) *Ну, а вось тое, што / так шмат працы: / і тэатр кінаакцёра, / і / тэлебачанне, / і радыё, / і кіно. /;*

12) скандзіраванне – вымаўленне слоў па складах, што падкрэслівае іх значнасць. Вельмі часта скандзіраванне супадае з лагічнай акцэнтацыяй слоў, што яшчэ больш узмацняе семантыку такіх слоў: 1) *...вось у музеі час ён як бы / за-кан-сер-ва-ва-ны. /;* 2) *У Швецыі ўзняўся гран-ды-ё"з-ны скандал. /;* 3) *Радня Нобеля не"магла" змірыцца з тым, што страціла / такую спадчыну.../;* 4) *Націск трэба ставіць / на другі"м складзе: / На-бе"ль. /;* 5) *Несур'ёзна пра сур'ёзнае, / менавіта пра вя-лі-ка-га жартаўніка / Альфрэда / Бернхарда Нобеля, / чый грандыёзны жарт / павесяліў шмат народу / і весяліць / да-гэ-туль. /;*

13) адсутнасць дапасавання слоў у родзе і склоне: *Можна яны / вечныя людзі, / калі знаходзяцца вось у такім / пазачасовай прасторы ў такой? /;*

14) ужыванне варварызма: *Адным словам, / шэрыя ля фам. /;*

15) уплыў рускай мовы: *канешне – кане"шн[а], сур'ёзны – [с"эрг"о"вны, гэта – [э"та], будучь – буду[т], з Фаніпаля – [із] Фа"ніпаля, раніцай – [у"трам], у мяне – у [м"эн"а"], вось – [в"от], недзе – [уд"э"та],*

16) парушэнні літаратурных норм (стылістычных, лексічных, граматычных) у маўленні: 1) *А я яшчэ ўдакладніў бы: / усё чалавецтва / хутчэй ацэніць твой жарт, / чым розныя там / асобныя, / розныя там / родныя. /;* 2) *..уладальніка 355 патэнтаў на розныя там вынаходствы...;* 3) *Цікава, / як жанчыны-лаўрэаты ўспрымаюць вестку / пра сваё / нобелеўскае лаўрэатства? / Ну, што ў іх адбываецца? /;* 4) *Яны / працуюць над новымі вынаходствамі, / якія*

ашчаслівяць нас. /; 5) Сяргей Віктаравіч, / трэба наладзіць увогуле такую / паслугу, каб адпускарлі са школы вучняў, я не ведаю, / ну, / імем краіны, / як кажучь. /; 6) Гэта па казках Остэра. // Памятаеце, / 33 папугаі, да-да, гэта ўсё там. / Бабушка што-та ўдава'. /; 7) Дык вось, / самы папугаісты папугай. /; 8) Ну воўк, / а сабака што ёсць воўк гэта. /; 9) Сабака – акультураны воўк. / Толькі сабака больш культурная. /; 10) Калі мова, / калі мова нараджае жарганізмы, / значыць, яна жывая. /; 11) Вы як што, / як кінаакцёры, / выкінутыя на бераг / бурай? /; 12) А / ў вас былі такія сітуацыі, калі, / ну трэба было вытрымліваць сур'ёз, / увогуле, / бывае складана, мабыць, вытрымаць сур'ёз. /; 13) Ён, мне здаецца, / ён можа, / як кажучь, / ну гэта мы запытаем у другіх тэатраў, / другіх акцёраў. /;

17) смех у эфіры, што недапушчальна ў інфармацыйным, урачыстым і некаторых іншых тыпах вуснага маўлення.

Прааналізаваныя аўдыятрэкі некалькіх эфіраў радыёперадачы “Вакол гадзінніка” сведчаць, што вядучыя вымаўляюць 4,41 гука за секунду пры гучнасці, якая адпавядае ноце маўлення F₂. Невялікія разыходжанні паміж моўцамі назіраюцца ў тэмпе маўлення, колькасці паўз, сярэдняй, мінімальнай і максімальнай гучнасці, а таксама ў ЧАТ. Гэта інфармацыя падаецца ў табл. № 1.

Табліца № 1

Статыстычныя характарыстыкі забяўляльнага маўлення

Нумар перадачы	Сярэдняя колькасць паўз	Хуткасць маўлення, слоў/мін.	Гучнасць маўлення, Дб			ЧАТ, Гц
			сярэдня	мінімальная	максімальная	
1	47	123	89,82	81,16	98,48	86
2	31	129	90,52	83,01	98,03	84

Як бачна з табліцы № 1, з павелічэннем хуткасці маўлення колькасць паўз скарачаецца, памяншаецца ЧАТ і максімальная гучнасць маўлення пры нязменнай колькасці вымаўленых гукаў за секунду (4,41) і ноце маўлення (F₂).

Аналіз інтанацыйных асаблівасцей сведчыць, што пры тэмпе маўлення ў 123 словы за мінуту назіраецца большая варыятыўнасць рухаў тону, што адлюстравана ў табл. № 2.

Табліца № 2

Залежнасць пікаў уздыму і спаду ад хуткасці маўлення ў забяўляльным маўленні

Хуткасць маўлення, слоў/мін.	Пікі ўздыму			Пікі спаду		
	агульная колькасць	найбольш значныя	астатнія	агульная колькасць	найбольш значныя	астатнія
123	9	1	8	8	2	6

		(28000 сэмплаў)	(0,5000- 13000 сэмплаў)		(-32000 сэмплаў)	(-3000 – -8000 сэмплаў)
129	9	2 (28000- 30000 сэмплаў)	7 (4000- 18000 сэмплаў)	6	3 (-5000 – -8000 сэмплаў)	3 (-0,5000 – -3000 сэмплаў)

Рэалізацыю фонастылем забяўляльнага маўлення можна адлюстравіць наступным чынам (гл. табл. №№ 3, 4, 5).

Табліца № 3

Вымаўленчыя фонастылемы забяўляльнага маўлення

Вымаўленчыя фонастылемы							
Сярэдняя колькасць паўз за мінуту	Даўжыня паўз	ЧАТ, Гц	Сярэдняя гучнасць, Дб	Ноты маўлення	Хуткасць маўлення, слоў/мін.	Колькасць гукаў за секунду	Прычыны адхілення ад норм сучаснага беларускага вымаўлення
39	перавага кароткіх рэальных граматычных паўз	85	90,17	F ₂	126	4,41	уплыў рускай мовы, ужыванне вусна-размоўнай лексікі

Табліца № 4

Камунікатыўныя фонастылемы забяўляльнага маўлення

Камунікатыўныя фонастылемы	
Колькасць пікаў уздыму	Колькасць пікаў спаду
9 (пры хуткасці маўлення ў 123 і 129 слоў)	6 (пры хуткасці маўлення ў 129 слоў) 8 (пры хуткасці маўлення ў 123 словы)

Табліца № 5

Вылучальныя фонастылемы забяўляльнага маўлення

Вылучальныя фонастылемы					
Мінімальная гучнасць, Дб	Максімальная гучнасць, Дб	Розніца, Дб	Працягласць самай доўгай фразы, сек.	Працягласць самай кароткай фразы, сек.	Розніца, сек.
82,09	98,26	16,17	32,27	6,14	13,51

Забяўляльнае маўленне знаходзіцца на мяжы паміж нейтральным і гутарковым фонастылемі. Але паводле сваіх маўленчых характарыстык і асаблівасцей яно стаіць бліжэй да папулярна-асветніцкага і гратуляцыйнага маўлення. Таму забяўляльны падстыль

можа ўваходзіць у гутарковы фонастыль.

Літаратура

1. Бенедиктов Б.А. Общие и темпоральные особенности устного перевода и владения языками. Автореф. дисс. ... д-ра психологич. наук. – Ленинград: ротапринт Минского гос. пед. ин-та ин. яз., 1972. – 46 с.
2. Буланин Л.Л. Фонетика современного русского языка. – М.: Высшая школа, 1970. – 208 с.
3. Выгонная Л.Т., Щербакова О.И. Фонетические системы русского и белорусского языков в свете информационно-статистического анализа // Язык и социум: Материалы III Международной научной конференции. Минск, 4-5 декабря 1998 года. – Мн.: БГУ, 2000. – С. 112-116.
4. Выгонная Л.Т., Щербакова О.И., Чеусов А.В. Статистические характеристики белорусского художественно-публицистического текста (фонемы) // Весці НАН Беларусі. – 2002. – № 2. – С. 6-9.
5. Портнова Н.И. Фоностилистика французского языка: Учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высшая школа, 1986. – 143 с.
6. Фанетыка беларускай літаратурнай мовы / І.Р. Бурлыка, Л.Ц. Выгонная, Г.В. Лосік і інш. / Пад. рэд. А.І. Падлужнага. – Мн.: Навука і тэхніка, 1989. – 335 с.